

Zaterdag 13 juli 1918 – ochtendeditie

De rijkskanselier over België.

Berlijn, 12 juni. Officieel: Over de uiteenzetting, die de rijkskanselier heden in de centrale commissie ten opzichte van het Belgische vraagstuk heeft verstrekt, zijn in het openbaar mededelingen verstrekt, die misverstanden zouden kunnen verwekken. Het Wolff-bureau geeft daarom het in aanmerking komende gedeelte van de rede van de kanselier uitvoerig weer.

In aansluiting met zijn gisteren afgelegde verklaringen, zegde de rijkskanselier: Wat de toekomst van België betreft, zo betekent de bezetting en het huidige bezit van België, slechts naar ik gisteren reeds heb gezegd, dat wij een onderpand voor de toekomstige onderhandelingen hebben. In het begrip "pand" ligt opgesloten datgene, wat men als pand in de hand heeft en niet wil behouden, wanneer de onderhandelingen tot een gunstig resultaat leiden. We zijn niet van plan België in een of andere vorm te behouden. We wensen, gelijk ik reeds de 24^e juni heb gezegd, dat het na de oorlog terug verrezen België als een zelfstandig staatswezen aan geen mogendheid als vazal onderworpen zou zijn en met ons in goede, vriendschappelijke betrekkingen zal leven. Dat is het standpunt, hetwelk ik ten opzichte van het Belgische vraagstuk van meet af aan heb ingenomen en ook heden nog inneem.

Mijne heren, deze zijde van mijn politiek staat volkomen in verband met de algemene richtsnoeren, welke ik gisteren voor u heb uiteengezet. Wij voeren de oorlog als een verdedigingsoorlog en omdat wij hem als een verdedigingsoorlog voeren en van de aanvang af elke imperialistische, elke op een wereldheerschappij gerichte tendens ver van ons heeft gelegen, – daarom zullen onze vredesdoeleinden daarmee in overeenstemming zijn. Hetgeen wij

willen is de ongeschondenheid van ons gebied, de vrije lucht voor de ontwikkeling van ons volk, in het bijzonder op economisch gebied en natuurlijk ook een noodzakelijke waarborg voor de toekomstige moeilijke omstandigheden. Dit past ook volkomen bij het standpunt, dat ik inneem tegenover België. Hoe dit standpunt echter in bijzonderheden kan worden vastgelegd, hangt af van de toekomstige onderhandelingen. Daaromtrent kan ik thans geen bindende verklaringen afleggen. Ik moet mij er mee tevreden stellen deze algemene, leidende richtsnoeren nogmaals nadrukkelijk vast te stellen en ik geloof daarom thans het verzoek tot u te mogen richten om ook mee te helpen dat ons binnenlands front van eenheid zal stand houden. Het is bijzonder gewichtig voor onze broeders te velde. Help allen samen mee dat wij de moeilijke tijd van oorlog, welke wij gedwongen zijn om te voeren, zolang we hem moeten voeren, tot het eervolle einde zullen doorstaan.

De koning en de koningin der Belgen.

Parijs, 12 juli. De bladen melden, dat de koning en de koningin der Belgen uit Londen te Havre zijn teruggekeerd. Ook op de terugweg hebben ze per watervliegtuig de overtocht over het kanaal gedaan.

Uit Havre.

Havre, 12 juli. De regering heeft de Belgische commissie voor economische studie in Zwitserland ingesteld. De commissie heeft haar zetel in Bern. Voorzitter is senator Halot, terwijl Zurstrassen, een industrieel uit Verviers, secretaris is. De commissie bevat nog enige Belgisch persoonlijkheden, die in Zwitserland gevestigd zijn.

Zaterdag 13 juli 1918 – avondeditie

Havre, 13 juli. Officieel weekoverzicht. In de afgelopen week zijn er verscheidene pogingen van de vijand om onze vooruitgeschoven posten te overvallen, volkomen verijdeld. Wij hebben uitvallen in de vijandelijke stellingen gedaan en krijgsgevangenen mee teruggebracht. Een ballon van de vijand is brandend neergelegd.

Hertling over België.

Berlijn, 13 juli. De Vossische Zeitung schrijft: De uitlatingen van Hertling over België kunnen in zekere zin als een politieke daad worden beschouwd. De zeer duidelijke uiteenzetting, die de kanselier van zijn hele opvatting van het Belgische vraagstuk heeft gegeven, zal ongetwijfeld een einde maken aan het gepraat, dat de Duitse staatslieden opzettelijk over de Belgische zaken zwijgen, of zich opzettelijk onduidelijk uitdrukken.

De Germania zegt, dat de verklaring van Hertling over België verder gaat, dan alles, wat over deze gewichtigste van alle kwesties, die door de oorlog zijn ontstaan, tot dusver is gezegd.

In de binnenlandse toestand is nu in alle geval ontspanning ingetreden. Het ware te wensen, dat de verklaring van de rijkskanselier over België invloed zou oefenen op de internationale discussies.

Zeebrugge.

Berlijn, 12 juli. In tegenstelling met hetgeen van Engelse zijde bij herhaling wordt beweerd, is het verkeer van onze lichte strijdkrachten ter zee met de duikboothavens in Vlaanderen ongewijzigd. Het denkbeeld, dat Duitsland een duikbootbasis in Spanje nodig heeft of zou begeren is een tendentius uitbroedsel van het brein van Reuter of een andere agent van de Engelse regering.

De oorlogstoestand.

Het volgende is een aanhaling uit een artikel van het Berliner Tageblatt:

"Von Kuhlmann heeft de door en door onjuiste opvatting verkondigd, dat de Belgische politiek tot een "complex" behoort. Vermoedelijk denkt von Hertling daar even zo over als zijn verdwenen staatssecretaris. De wereld over de grenzen, niet alleen de aan ons vijandige wereld, ziet de zaak echter geheel anders.

Voor volstrekt niemand buiten Duitsland is de Belgische kwestie een probleem, dat men, voor ruil en compensatie, met andere problemen kan verbinden.

Von Bethmann-Hollweg en von Jagow hebben bij het begin van de oorlog zeer bepaalde verplichtingen in formule gebracht. Ook zonder deze verklaringen zou de wereld in de Belgische kwestie een kwestie van recht zien. Dat is een feit, waaraan nu eenmaal niet te tornen valt.

Als men wezenlijk de weg voor onderhandelingen vrij wil maken, dan mag men de Belgische kwestie niet volgens verouderde diplomatieke recepten behandelen, gelijk nu al zo rijkelijk lang geschied". Tot zover de aanhaling uit het Berliner Tageblatt.

Graaf Hertling heeft nu inderdaad een verklaring over België gedaan. Beantwoordt deze verklaring nu aan de eisen (door het Berliner Tageblatt zo juist geformuleerd) waaraan ze zou moeten beantwoorden, om "wezenlijk de weg voor onderhandelingen vrij te maken"? Wordt hiermee de Belgische kwestie van de andere kwesties, die wel vatbaar zijn voor ruil en compensatieonderhandelingen, afgescheiden? Neen, stellig niet, men kan zelfs – in dit geval zonder misbruik van dat woord te maken

– zeggen: integendeel. "Het huidige bezit van België betekent", zegde Hertling, "dat wij een onderpand voor toekomstige onderhandelingen hebben."

Dit sluit in, zegt hij verder, dat wij het niet willen behouden, want een pand is iets, wat men niet wil houden, indien de onderhandelingen het gewenste resultaat hebben. Zeer zeker, en als nu die onderhandelingen eens niet het gewenste resultaat hebben? Een onderpand wil men niet houden, dat is stellig waar, maar toch slechts in zoverre, dat men er iets anders voor in de plaats wil hebben. Men gebruikt het als een dreigement, krijgt men er niet voor in de plaats, wat men er voor hebben wil, dan houdt men het wel.

Voor Hertling is ook al de Belgische kwestie geen rechtskwestie, maar een kwestie van ruil, België is voor hem een pand, dat wil zeggen, de bedreiging, dat het zal worden gehouden, moet de verdere onderhandelingen naar de wens van Duitsland laten gaan. Gelijk het Berliner Tageblatt heeft steeds de entente gestaan op het standpunt, dat Duitsland, afgescheiden van alle andere punten van onderhandeling, eerst België moet ontruimen. Dat de ontruiming van België buiten alle andere kwesties zal blijven staan. Hertling wil terug, dat de Belgische kwestie zal blijven behoren tot het complex.

Zijn verklaring zal dan ook de vrede geen stap nader brengen dan alle voorgaande verklaringen van gelijke strekking hebben gedaan.

Tegenover dit feit heeft het haast geen belang, dat Hertlings verklaring merkelijk duidelijker was dan voor vroegere uitlatingen, dat in het bijzonder ditmaal niet over "waarborgen" is gesproken.